

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARDA SOSYAL UYUM PROBLEMLERİNİN DÜZELTİLMESİNDE İŞBİRLİKİ ÖĞRENME YÖNTEMİ VE OYUN ETKİNLİKLERİNİN ETKİSİ

Hulusi ALP*

Öz

Bu araştırmada, okul öncesi dönem çocuklarda sosyal uyum problemlerinin düzeltilmesinde işbirlikli öğrenme yöntemi ve oyun etkinliklerinin etkisini araştırmak amaçlanmıştır.

Belirlenen amaç doğrultusunda araştırma; Aydın ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir anaokulunda 4–6 yaş aralığındaki çocukların arasından, okul rehber öğretmeni tarafından belirlenen sosyal uyum problemi olan 32 (16 kız – 16 erkek) çocuk ile yürütülmüştür.

Okul rehber öğretmeni tarafından belirlenen, sosyal uyum problemi olan 32 çocuğun içinden basit tesadüfi yöntemle seçilen 16 (8 erkek – 8 kız) çocuk ile uygulamanın yapılacağı deney grubu, geriye kalan 16 (8 erkek – 8 kız) çocuk ile de kontrol grubu oluşturulmuştur.

Çalışma sonunda değerlendirme yapabilmek için deney ve kontrol grubundaki çocukların ailelerine “Çocuk Davranışlarını Değerlendirme Ölçeği” çalışmanın başında ön-test ve çalışmanın sonunda son-test olarak uygulanmıştır.

Bu testin sonuçları spss istatistik programı ile yapılmıştır. Gruplar arası sıra ortalaması farklarının karşılaştırmasına, sıralı olmayan bağımsız değişkenlere Mann-Whitney U Nan-Par testle, Grup içi ortalama farklarının karşılaştırmasına ise Wilcoxon Nan Par testle bakılmıştır. Tip 1 hata için $\alpha = 0.05$ ve 0.01 düzeyi alınmıştır.

Sonuçta, ortaya çıkan istatistikî sonuçlara göre; işbirlikli öğrenme ve oyun etkinliklerine katılan öğrencilerin sosyal uyumları (* $p < 0.05$) ve (** $p < 0.01$) önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: İşbirlikli Öğrenme, Oyun, Sosyal Uyum

THE EFFECT OF COOPERATIVE LEARNING METHOD AND GAMING ACTIVITIES IN CORRECTION SOCIAL ADJUSTMENT PROBLEMS IN PRESCHOOL CHILDREN

Abstract

In this study, the correction of social adjustment problems in preschool-age children to evaluate the effects of cooperative learning method and play activities.

Research in accordance with the designated purpose; were carried out with children in the 4-6 age range, 32 with social adjustment problems identified by the school counselor (16 women - 16 men) in a kindergarten attached to the Ministry of Education of the Aydın.

School guidance counselor as by chosen, that simple random way through the 32 children with the child social adjustment problems was formed 16 (8 male - 8 girls) with the experimental group to do practice with the child, the remaining 16 (8 males - 8 girls) control group.

The end of the study, study was applied at the beginning of the as a pre-test and post-test at to make an assessment in experimental and control groups of the children's parents "Child Behavior Rating Scale".

The results of this test were performed with SPSS statistical software. The comparison of the mean difference between groups, non-sequential argument to the Mann-Whitney U test Nan-par, while the intra-group comparison of mean differences were analyzed with the Wilcoxon test Nan Par. For type 1 error $\alpha = 0.05$ and 0.01 level was taken.

After all, according to the resulting statistical results; cooperative learning and play activities of the students who participated in social cohesion (* $p < 0.05$) and (** $p < 0.01$) were significant at significance level.

Key Words: Cooperative Learning, Game, Social Cohesion

* Dr. Hulusi ALP, Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğirdir Sağlık Hizmetleri MYO, ekim1778@gmail.com

Giriş

Eğitim bireyin toplumsallaşma sürecinde devreye girip, içinde bulunduğu toplumla, birey arasındaki sosyal etkileşime yardımcı olur (Kocayörük, 2000: 1; Çamlıyer, 1994: 1). Bireyin tüm yaşamı çevresine uyum sağlama çabası içinde geçer. Çocuk doğduğu andan itibaren çevresindeki fiziksel ve toplumsal uyarılarla etkileşimde bulunarak büyüyüp gelişmektedir (Göksu, 2004: 54). Okul öncesi dönemi duygusal, bilişsel ve akademik yeterliklerin oluşmaya başladığı bir dönemdir (Akt., Aykır ve diğerleri, 2012: 628). Bu dönemde çocuğun; doğal ve toplumsal çevreye uyum sağlayabilme ve içinde yaşadığı toplumla bütünleşebilme için çaba gösterdiği; bu amaçla birtakım temel becerileri ve sosyal davranışları kazanmaya başladığı dönemdir (Arslan, 2007: 205). Çocuğun gelişimi açısından kritik yıllar olarak adlandırılan okulöncesi yıllarında sosyal gelişimi, onun daha sonraki sosyal davranışlarının temelini oluşturur. Bir okulöncesi eğitim kurumuna devam eden, uyum problemi olan çocuk; akranları arasında, öğrendiği yeni davranışları uygulama fırsatı bulabilecek, uygun sosyal davranışları geliştirmek, toplumda bağımsız yaşam için gerekli becerileri geliştirmesi gerekmektedir (Mark ve diğerleri, 1995: 8; Çubukçu, 2006: 155). Oldukça önemli etkileri olan sosyal beceriler, kişilerin bulunduğu topluma uyumunun, etkileşiminin ve iletişiminin sağlanmasında gerekli olan davranışlar olarak tanımlanmaktadır. Bu davranışların tümü bireylerin çevreleriyle olan ilişkilerini sağlıklı bir şekilde yürütmesini sağlamaktadır (Yavuzer, 2005) Çevre, bütün olarak canlılığı kuran ve sürdüren doğa düzenidir (Karakuşçu, 1999: 236). Bazı çocuklar, sahip oldukları uyum probleminden dolayı başkalarıyla anlaşmakta zorlanır, uyuşmazlığa düşer, onlardan farklı davranışlar sergilerler; ev, okul ve toplum yaşamı gibi farklı pek çok yaşam alanlarında genel kabul görmüş değer ve kurallara karşı gelme problem davranış örüntüsünün en önemli göstergelerindedir var olan problemlerden dolayı mutsuz oldukları için çevreyi de olumlu veya olumsuz etkileyebilirler (Azaula, ve diğerleri, 2000: 308; Özdemir, 2014: 32; Çağlar, 1981: 1).

İşbirliğine dayalı öğrenme, bir grup öğrencinin ortak bir amacı gerçekleştirmek için çalışmasını içermekte ve öğrenci etkileşimini sağlaması açısından da zengin bir yöntemdir (Akt. Yağcı, ve diğerleri., 2012: 60). İşbirlikli öğrenme, öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirir, dinleme, empati, uzlaşma, liderlik, ve gelecekte karşılaşacağı sosyal durumlar için uygun ve transfer edilebilir yetenekler geliştirmesine, öğrencilerin birbirlerine karşı olumlu hisler geliştirmelerine, öğrencilerin “ait olma” gereksinimlerini karşılamalarına yardım etmektedir. Yaratıcılığı destekleyen güçlü bir sistemdir. Farklı etnik grupların, çoğunluk ve azınlıkları, kadın ve erkeklerin beraber bir ortamda çalışmasını sağlar. Öğrenciler başkalarının fikirlerine saygılı olmayı, hoşgörülü olmayı, tartışmayı öğrenmektedirler. Kısaca demokratik yaşama alışkanlığını kazanmaktadır (Kaya, 2013: 26).

Oyun bir kültür iletişimi aracının alıştırmalarıdır. Çocuk oyun oynarken kendi çevresindeki araçları kullanır. Oyuncakların, araç ve gereçlerin kullanımı sırasında çocuk vücut organlarını ve kaslarını kontrollü kullanmayı öğrenir. Yaş ilerledikçe çocuklar daha çok başkaları ile birlikte oynamak ve sosyal etkileşim kurmak isterler. Sosyalleşmenin artmasıyla birlikte oyunlar da karmaşıklaşır ve buna bağlı olarak sosyal gelişim arttıkça oyun kurma ve oynama da zorlaşır. Oyunlar yolu ile çocuklar kendileri ve başkaları hakkında bilgi sahibi olurlar, kendi kapasite ve sınırlılıklarını büyüklerle olan farklılıklarını öğrenirler. En önemlisi çocuklar oyunlar yolu ile yaşamlarını organize etme ve denetleme alışkanlığını geliştirebilirler (Çamlıyer ve diğerleri, 2011: 116). Oyun, çocuğun ruhsal gelişiminde ve kişilik kazanmasında, sevgiden sonraki en önemli ruhsal besinidir. Okul öncesi dönemde motor becerilerin gelişiminde sosyalleşmenin etkileri görülmeye başlar (Muratlı, 1997: 122).

Sportif oyunlar içinde çocuk kendi bedenini tanır, yeteneklerinin farkına varır. Başarabileceği ve başaramayacağı hareketleri, emniyetli bir ortamda öğrenerek gereksiz tehlikelerden uzak duracak deneyimler edinir. Kendi yaşında çocuklarla bir arada, paylaşma ve yardımlaşmayı öğrenir. Sorumluluk alma ve düzenli çalışma alışkanlığı edinir.

Gereç ve Yöntemler

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, okul öncesi dönem çocuklarda sosyal uyum problemlilerinin düzeltilmesinde işbirlikli öğrenme ve oyun etkinliklerinin etkisini ortaya koyabilmek amaçlanmıştır.

Araştırmanın Yöntemi:

Araştırma deneysel nitelikte bir çalışmadır. Araştırma ön-test – son-test kontrol gruplu deneme modelinde desenlenmiştir.

Araştırma; Aydın ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir anaokulunda 4-6 yaş aralığındaki çocukların arasından, okul rehber öğretmeni tarafından belirlenen sosyal uyum problemi olan toplam 32 (16 kız – 16 erkek) çocuk ile yürütülmüştür.

Okul rehber öğretmeni tarafından belirlenen sosyal uyum ve davranış problemi olan 32 çocuğun içinden basit tesadüfi yöntemle seçilen 16 (8 erkek- 8 kız) çocuk ile uygulamanın yapılacağı deney grubu, geriye kalan 16 (8 erkek – 8 kız) çocuk ile de kontrol grubu oluşturulmuştur.

Deney grubundaki çocuklara 12 hafta boyunca, hafta da 3 (üç) gün 1 (bir) saat çalışma yaptırılmıştır. Uygulamanın yapılacağı günler Çarşamba, Perşembe ve Cuma olarak belirlenmiştir.

İçerik olarak; ısınma hareketleri, işlevsel egzersizler ve eğitsel oyunlar bölümlerinden oluşan etkinlikler programı uygulanmıştır.

Kontrol grubunu oluşturan çocuklara herhangi bir hareket eğitimi, oyun etkinliği ya da sportif aktivite yaptırılmamıştır.

Grupların sosyalleşme düzeylerini belirlemek amacıyla veri toplama aracı “Çocuk Davranışlarını Değerlendirme Ölçeği”, kullanılmıştır. Çocuk Davranışlarını Değerlendirme Ölçeği'nin geliştirilmesinde önce uzman görüşleri alınarak ölçek maddeleri belirlenmiş, uygulamadan sonra da bu maddelerin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılarak ölçek oluşturulmuştur. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda, 73 madde 3 faktör altında, (İsyankar davranışlar, Uyum, Sosyal kaygı) toplanmıştır. Ölçeğin iç tutarlılığını saptamak amacıyla uygulanan Cronbach Alfa katsayısı ölçek toplamında .95, Spearman Brown iki yarı test korelasyon katsayısı da toplamda .82 olarak bulunmuştur. Madde analizi sonucunda ise toplam ölçek bazında hesaplanan tüm korelasyonların .001 düzeyinde anlamlı olduğu belirlenmiştir (Sübaşı ve diğerleri, 2010: 793).

Deney ve kontrol grubundaki çocukların ailelerine “Çocuk Davranışlarını Değerlendirme Ölçeği” çalışmanın başında ön-test ve çalışmanın sonunda son-test olarak uygulanmıştır.

Bu testin sonuçları spss istatistik programı ile yapılmıştır. Gruplar arası sıra ortalaması farklarının karşılaştırmasına, sıralı olmayan bağımsız değişkenlere Mann-Whitney U Nan-Par testle, Grup içi ortalama farklarının karşılaştırmasına ise Wilcoxon Nan Par testle bakılmıştır. Tip 1 hata için $\alpha = 0.05$ ve 0.01 düzeyi alınmıştır.

Bulgular ve Tartışma

Tablo 1: : Deney ve Kontrol Grubundaki Çocuklara ve Anne - Babalarına İlişkin Demografik Özelliklere Göre Yüzdeler Dağılımları

		Deney		Kontrol	
		Sayı	%	Sayı	%
Cinsiyet	Kız	8	.50	8	.50
	Erkek	8	.50	8	.50
	Toplam	16	100.0	16	100.0
	$\chi^2=,000p=1,000$				
Yaş	5 Yaş	10	.62,5	11	.69
	6 Yaş	6	.37,5	5	.31
	Toplam	16	100.0	16	100.0
	$\chi^2= 3,125p=,077$				
Ailenin Aylık Geliri	1001TL-2000TL	7	.44	7	.49
	2001TL- 3000TL	4	.25	4	.25
	3001TL-4000TL	3	.19	4	.19
	4001TL ve üzeri	2	.12	1	.12
	Toplam	16	100.0	16	100.0
$\chi^2= 7,750p=,051$					
Anne eğitim Durumu	Lise mezunu	11	.69	12	.69
	Önlisans/lisans mezunu	5	.31	4	.31
	Toplam	16	100.0	16	100.0
$\chi^2= 6,125p=,013$					
Baba Eğitim Durumu	Lise mezunu	10	.62,5	12	.62,5
	Önlisans/lisans mezunu	6	.37,5	4	.37,5
	Toplam	16	100.0	16	100.0
$\chi^2= 4,500p=,034$					
Anne meslek durumu	Evhanımı / çalışmıyor	8	.50	7	.50
	Serbest meslek	2	.12	1	.12
	Ssk çalışan(işçi)	3	.19	5	.19
	Memur	3	.19	3	.19
	Toplam	16	100.0	16	100.0
$\chi^2= 9,750p=,021$					
Baba meslek durumu	Serbest meslek	6	.37,5	4	.37,5
	İşçi	6	.37,5	6	.37,5
	Memur	4	.25	6	.25
	Toplam	16	100.0	16	100.0
$\chi^2=,250 p=,882$					
Anne yaşı	21-25 yaş	3	.19	2	.19
	26-30 yaş	7	.44	8	.44
	31-35 yaş	4	.25	4	.25
	36-40 yaş	2	.12	2	.12
	Toplam	16	100.0	16	100.0
$\chi^2=9,250 p=,026$					
Baba yaşı	26-30 yaş	6	.38	6	.37,5
	31-35 yaş	8	.50	7	.50
	36-40 yaş	2	.12	3	.12,5
	Toplam	16	100.0	16	100.0
$\chi^2=4,938 p=,085$					
Doğum sırası	İlk çocuk	11	.69	9	.69
	İkinci çocuk	5	.31	7	.31
	Toplam	16	100.0	16	100.0
$\chi^2=2,000 p=,157$					

Kardeş sayılarına göre	Tek Çocuk	7	.44	3	.44
	İki Kardeş	8	.50	10	.50
	Üç Kardeş	1	.6	3	.6
	Toplam	16	100.0	16	100.0
$\chi^2=9,250$ p=,010					

Tablo 1’de deney ve kontrol grubundaki çocukların cinsiyete ve yaşlarına göre, dağılımları görülmektedir. Her iki grubun deneklerinin bu iki bağımsız değişken açısından farklılık göstermediği görülmektedir (Bakınız Tablo 1).

Tablo 1’de Deney ve kontrol grubundaki çocukların Anne ve Baba meslek durumlarına göre dağılımları görülmektedir. Deney ve Kontrol grubundaki çocukların ailelerinin yapmada oldukları mesleklerin birbirine benzer olduğu söylenilebilir (Bakınız Tablo 1).

Tablo 1’de Deney ve Kontrol grubundaki Anne ve Baba Yaş durumlarına göre dağılımları görülmektedir. Buna göre; Deney ve kontrol grubundaki çocukların annelerinin yaşlarının 26-30 yaş aralığında yoğunlaştığı görülmektedir. Deney ve kontrol grubundaki çocukların babalarının yaşlarının 31-35 yaş aralığında yoğunlaştığı görülmektedir. Her iki grubun deneklerinin bu iki bağımsız değişken açısından farklılaşmadıkları görülmektedir (Bakınız Tablo 1).

Tablo 1’de Deney ve kontrol grubundaki çocukların Ailelerin gelir düzeylerinin her iki grupta 1001 – 2000 TL aralığında yoğunlaştığı görülmektedir. Her iki grubun deneklerinin bu iki bağımsız değişken açısından farklılaşmadıkları görülmektedir (Bakınız Tablo 1).

Tablo 1’de çocukların kardeş sayılarına ve doğum sıralamalarına göre dağılımları görülmektedir. Her iki grubun deneklerinin bu iki bağımsız değişken açısından farklılaşmadıkları görülmektedir (Bakınız Tablo 1).

Tablo 1’de çocukların kardeş sayılarına ve doğum sıralamalarına göre dağılımları görülmektedir. Her iki grubun deneklerinin bu iki bağımsız değişken açısından farklılaşmadıkları görülmektedir (Bakınız Tablo 1).

Tablo 1’de Deney ve Kontrol grubundaki çocukların anne ve baba eğitim durumlarına göre dağılımları görülmektedir. Buna göre; deney ve kontrol grubundaki çocukların annelerinin ve babalarının lise mezunu aralığında yoğunlaştığı görülmektedir (Bakınız Tablo 1).

Tablo 1’de Deney ve Kontrol grubundaki çocukların Anne ve Baba Yaş durumlarına göre dağılımları görülmektedir. Buna göre; Deney ve kontrol grubundaki çocukların annelerinin yaşlarının 26-30 yaş aralığında yoğunlaştığı görülmektedir. Deney ve kontrol grubundaki çocukların babalarının yaşlarının 31-35 yaş aralığında yoğunlaştığı görülmektedir (Bakınız Tablo 1).

Tablo 2: Çocuk davranışlarını değerlendirme ölçeği aile görüşlerini içeren verilerin mann-whitney u ön-test ve son-test sıra ortalamaları puan farklarının karşılaştırılması

Çocuk Davranışlarını Değerlendirme Ölçeği	Gruplar	N	Ön-test				Son-test			
			Sıra Ort.	Sıra Toplam	U	P	Sıra Ort.	Sıra Toplam	U	P
Kendinden emin bir şekilde konuşur	Deney Grubu	16	15,22	243,50	107,500	,445	21,44	343,00	49,000	,002**
	Kontrol Grubu	16	17,78	284,50			11,56	185,00		
Soru sorulduğunda doğru ve uygun biçimde cevaplar	Deney Grubu	16	15,50	248,00	112,000	,564	21,69	347,00	45,000	,001**
	Kontrol Grubu	16	17,50	280,00			11,31	181,00		
Kararlarını kolaylıkla	Deney Grubu	16	17,00	272,00	120,000	,780	18,50	296,00	96,000	,239

verir	Kontrol Grubu	16	16,00	256,00			14,50	232,00		
Kendini iyi ifade eder	Deney Grubu	16	18,50	296,00	96,000	,239	19,50	312,00	80,000	,073
	Kontrol Grubu	16	14,50	232,00			13,50	216,00		
Duygularını rahatlıkla ifade eder	Deney Grubu	16	18,50	296,00	96,000	,239	21,50	344,00	48,000	,002**
	Kontrol Grubu	16	14,50	232,00			11,50	184,00		
Giyim tarzını kendisi belirler	Deney Grubu	16	16,00	256,00	120,000	,780	16,00	256,00	120,000	,780
	Kontrol Grubu	16	17,00	272,00			17,00	272,00		
Başaramadığı işleri tekrar denemek ister	Deney Grubu	16	17,50	280,00	112,000	,564	24,03	384,50	7,500	,000**
	Kontrol Grubu	16	15,50	248,00			8,97	143,50		
Korkularıyla kolayca başa çıkabilir	Deney Grubu	16	17,50	280,00	112,000	,564	17,50	280,00	112,000	,564
	Kontrol Grubu	16	15,50	248,00			15,50	248,00		
Arkadaş grubunda oynarken genellikle oyun kurucudur	Deney Grubu	16	16,03	256,50	120,500	,780	24,50	392,00	,000	,000**
	Kontrol Grubu	16	16,97	271,50			8,50	136,00		
Merak ettiği her şeyi rahatlıkla sorar	Deney Grubu	16	15,88	254,00	118,000	,724	19,94	319,00	73,000	,039
	Kontrol Grubu	16	17,13	274,00			13,06	209,00		
Her yaştan insanla rahatça konuşur	Deney Grubu	16	16,50	264,00	128,000	1,00	19,63	314,00	78,000	,061
	Kontrol Grubu	16	16,50	264,00			13,38	214,00		
Arkadaşlarına yardımcı olmaktan hoşlanır	Deney Grubu	16	16,50	264,00	128,000	1,00	20,84	333,50	58,500	,007**
	Kontrol Grubu	16	16,50	264,00			12,16	194,50		
İstemediği bir şeyi rahatlıkla söyler	Deney Grubu	16	14,50	232,00	96,000	,239	20,69	331,00	61,000	,011*
	Kontrol Grubu	16	18,50	296,00			12,31	197,00		
Kolay arkadaş edinir	Deney Grubu	16	16,00	256,00	120,000	,780	24,28	388,50	3,500	,000**
	Kontrol Grubu	16	17,00	272,00			8,72	139,50		
Duygularını uygun ve açık biçimde ifade edebilir	Deney Grubu	16	17,91	286,50	105,500	,402	24,22	387,50	4,500	,000**
	Kontrol Grubu	16	15,09	241,50			8,78	140,50		
Grup içinde işbirliği yapmaktan hoşlanır	Deney Grubu	16	15,97	255,50	119,500	,752	21,69	347,00	45,000	,001**
	Kontrol Grubu	16	17,03	272,50			11,31	181,00		
Konuşmaları akıcı, anlamlı şekilde sürdürür	Deney Grubu	16	17,91	286,50	105,500	,402	20,75	332,00	60,000	,010*
	Kontrol Grubu	16	15,09	241,50			12,25	196,00		
Fikirlerini ifade ederken net ve açıktır	Deney Grubu	16	17,34	277,50	98,500	,401	18,28	292,50	83,500	,151
	Kontrol Grubu	16	14,57	218,50			13,57	203,50		

Tablo 2' ye bakıldığında; işbirlikli öğrenme ve oyun etkinlikleri programı uygulanmadan önce, “çocuk davranışlarını değerlendirme ölçeği” aile görüşlerini içeren verilerin mann-whitney u nan par test analiz sonuçlarına göre deney ve kontrol grubundaki çocukların ön-test sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. İşbirlikli öğrenme ve oyun etkinlikleri programı uygulandıktan sonra, ise “çocuk davranışlarını değerlendirme ölçeği” aile görüşlerini içeren verilerin mann-whitney u nan par test analiz sonuçlarına bakıldığında; *Kendinden emin bir şekilde konuşur, Soru sorulduğunda doğru ve uygun biçimde cevaplar, Duygularını rahatlıkla ifade eder, Başaramadığı işleri tekrar denemek ister, Arkadaş grubunda oynarken genellikle oyun kurucudur, Arkadaşlarına yardımcı olmaktan hoşlanır, İstemediği bir şeyi rahatlıkla söyler,*

Kolay arkadaş edinir, Duygularını uygun ve açık biçimde ifade edebilir, Grup içinde işbirliği yapmaktan hoşlanır, Konuşmaları akıcı, anlamlı şekilde sürdürür, Fikirlerini ifade ederken net ve açıktır maddeleri yönünden deney ve kontrol grubundaki çocukların son-test sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < 0.01$). Kararlarını kolaylıkla verir, Kendini iyi ifade eder, Giyim tarzını kendisi belirler, Korkularıyla kolayca başa çıkabilir, Merak ettiği her şeyi rahatlıkla sorar, Her yaştan insanla rahatça konuşur, maddeleri yönünden son-test sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir ($p > 0.05$) (Bakınız Tablo 2).

Tablo 3: Deney ve kontrol grubundaki çocukların uygulama öncesi ve sonrası wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları karşılaştırılması

Çocuk Davranışlarını Değerlendirme Ölçeği	Ön-test ve Son-test						
	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P	
Kendinden emin bir şekilde konuşur	Deney Grubu	0	Negatif Sıra	,00	,00	-3,500	,000**
		13	Pozitif Sıra	7,00	91,00		
		3	Eşit	-	-		
	Kontrol Grubu	0	Negatif Sıra	,00	,00	,000	1,000
		0	Pozitif Sıra	,00	,00		
		16	Eşit	-	-		
Soru sorulduğunda doğru ve uygun biçimde cevaplar	Deney Grubu	0	Negatif Sıra	,00	,00	-3,317	,001**
		11	Pozitif Sıra	6,00	66,00		
		5	Eşit	-	-		
	Kontrol Grubu	0	Negatif Sıra	2,50	10,00	-2,000	,046
		9	Pozitif Sıra	,00	,00		
		7	Eşit	-	-		
Kararlarını kolaylıkla verir	Deney Grubu	0	Negatif Sıra	,00	,00	-1,732	,083
		3	Pozitif Sıra	2,00	6,00		
		13	Eşit	-	-		
	Kontrol Grubu	0	Negatif Sıra	,00	,00	,000	1,000
		0	Pozitif Sıra	5,00	45,00		
		16	Eşit	-	-		
Kendini iyi ifade eder	Deney Grubu	0	Negatif Sıra	,00	,00	-1,414	,157
		2	Pozitif Sıra	1,50	3,00		
		14	Eşit	-	-		
	Kontrol Grubu	0	Negatif Sıra	,00	,00	,000	1,000
		0	Pozitif Sıra	,00	,00		
		16	Eşit	-	-		
Duygularını rahatlıkla ifade eder	Deney Grubu	0	Negatif Sıra	,00	,00	-3,557	,000**
		14	Pozitif Sıra	7,50	105,00		
		2	Eşit	-	-		
	Kontrol Grubu	4	Negatif Sıra	,00	,00	-1,518	,129

		1	Pozitif Sıra	,00	,00		
		11	Eşit				
		0	Negatif Sıra	,00	,00		
	Deney Grubu	0	Pozitif Sıra	,00	,00	,000	1,000
		16	Eşit	-	-		
Giyim tarzını kendisi belirler		0	Negatif Sıra	3,25	13,00		
	Kontrol Grubu	0	Pozitif Sıra	2,00	2,00	,000	1,000
		16	Eşit	-	-		
		0	Negatif Sıra	,00	,00		
	Deney Grubu	13	Pozitif Sıra	7,00	91,00	-3,500	,000**
		3	Eşit	-	-		
Başaramadığı işleri tekrar denemek ister		0	Negatif Sıra	,00	,00		
	Kontrol Grubu	0	Pozitif Sıra	,00	,00	,000	1,000
		16	Eşit	-	-		
		0	Negatif Sıra	,00	,00		
	Deney Grubu	0	Pozitif Sıra	,00	,00	,000	1,000
		16	Eşit	-	-		
Korkularıyla kolayca başa çıkabilir		0	Negatif Sıra	,00	,00		
	Kontrol Grubu	0	Pozitif Sıra	,00	,00	,000	1,000
		16	Eşit	-	-		
		0	Negatif Sıra	,00	,00		
	Deney Grubu	16	Pozitif Sıra	8,50	136,00	-3,640	,000**
		0	Eşit	-	-		
		1	Negatif Sıra	1,00	1,00		
	Kontrol Grubu	0	Pozitif Sıra	,00	,00	-1,000	,317
		15	Eşit	-	-		
		0	Negatif Sıra	,00	,00		
	Deney Grubu	8	Pozitif Sıra	4,50	36,00	-2,714	,007**
		8	Eşit	-	-		
		1	Negatif Sıra	1,00	1,00		
	Kontrol Grubu	0	Pozitif Sıra	,00	,00	-1,000	,317
		15	Eşit	-	-		
		0	Negatif Sıra	,00	,00		
	Deney Grubu	7	Pozitif Sıra	4,00	28,00	-2,530	,011*
		9	Eşit	-	-		
		0	Negatif Sıra	,00	,00		
	Kontrol Grubu	0	Pozitif Sıra	,00	,00	,000	1,000
		16	Eşit	-	-		
Arkadaşlarına	Deney Grubu	0	Negatif Sıra	,00	,00	-3,162	,002**

yardımcı olmaktan hoşlanır	10	Pozitif Sıra	5,50	55,00		
	6	Eşit	-	-		
Kontrol Grubu	0	Negatif Sıra	,00	,00		
	0	Pozitif Sıra	,00	,00	,000	1,000
	16	Eşit	-	-		
	0	Negatif Sıra	,00	,00		
Deney Grubu	13	Pozitif Sıra	7,00	91,00	-3,419	,001**
	3	Eşit	-	-		
	0	Negatif Sıra	,00	,00		
	0	Pozitif Sıra	,00	,00	,000	1,000
İstemediği bir şeyi rahatlıkla söyler	16	Eşit	-	-		
	0	Negatif Sıra	,00	,00		
	0	Pozitif Sıra	,00	,00	,000	1,000
	0	Negatif Sıra	,00	,00		
Kolay arkadaş edinir	16	Pozitif Sıra	8,50	136,00	-3,624	,000**
	0	Eşit	-	-		
	0	Negatif Sıra	,00	,00		
	0	Pozitif Sıra	,00	,00	,000	1,000
Duyularımı uygun ve açık biçimde ifade edebilir	16	Eşit	-	-		
	0	Negatif Sıra	,00	,00		
	15	Pozitif Sıra	8,00	120,00	-3,508	,000**
	1	Eşit	-	-		
Grup içinde işbirliği yapmaktan hoşlanır	0	Negatif Sıra	,00	,00		
	10	Pozitif Sıra	5,50	55,00	-2,972	,003**
	6	Eşit	-	-		
	0	Negatif Sıra	,00	,00		
Kontrol Grubu	0	Pozitif Sıra	,00	,00	,000	1,000
	16	Eşit	-	-		
	0	Negatif Sıra	,00	,00		
	7	Pozitif Sıra	4,00	28,00	-2,646	,008**
Konuşmaları akıcı, anlamlı şekilde sürdürür	9	Eşit	-	-		
	0	Negatif Sıra	,00	,00		
	0	Pozitif Sıra	,00	,00	,000	1,000
	16	Eşit	-	-		
Fikirlerini ifade ederken net ve açıktır	0	Negatif Sıra	,00	,00		
	2	Pozitif Sıra	1,50	3,00	-1,414	,157
	14	Eşit	-	-		
	0	Negatif Sıra	,00	,00	,000	1,000

0	Pozitif Sıra	,00	,00
15	Eşit	-	-

Tablo 3' e bakıldığında; deney ve kontrol grubundaki çocukların işbirlikli öğrenme yöntemi ve oyun etkinlikleri programı uygulama öncesi ve sonrası wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçlarının karşılaştırılması görülmektedir. Deney grubundaki çocukların ailelerin verdiği cevapların puanlandırılmasına göre çocuk davranışlarını değerlendirme ölçeği maddelerinden; *Kendinden emin bir şekilde konuşur, Soru sorulduğunda doğru ve uygun biçimde cevaplar, Duygularını rahatlıkla ifade eder, Başaramadığı işleri tekrar denemek ister, Arkadaş grubunda oynarken genellikle oyun kurucudur, Merak ettiği her şeyi, rahatlıkla sorar, Her yaşta insanla rahatça konuşur, Arkadaşlarına yardımcı olmaktan hoşlanır, İstemediği bir şeyi rahatlıkla söyler, Kolay arkadaş edinir, Duygularını uygun ve açık biçimde ifade edebilir, Grup içinde işbirliği yapmaktan hoşlanır, Konuşmaları akıcı, anlamlı şekilde sürdürür* maddelerinin ön-test ve son-test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < 0.01$). *Kararlarını kolaylıkla verir, Kendini iyi ifade eder, Giyim tarzını kendisi belirler, Korkularıyla kolayca başa çıkabilir, Fikirlerini ifade ederken net ve açıktır* maddelerinin ön-test ve son-test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p > 0.05$). Kontrol grubundaki çocukların ailelerinin verdiği cevapların puanlandırılmasına göre çocuk davranışlarını değerlendirme ölçeği maddelerinin ön-test ve son-test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p > 0.05$) (Bakınız Tablo 3).

İşbirlikli öğrenme yönteminin problem çözmeye teşvik ettiği, hatırlamayı ve kavramları algılamayı kolaylaştırdığı, üretkenliği arttırdığı, mantıklı düşünmeyi, öğrenilenleri aktarmayı ve paylaşmayı sağladığı anlaşılmaktadır. Ayrıca duyuşsal açıdan bakıldığında, bu yöntemin öğrenciler arasında olumlu ilişkiler kurulmasını ve grup arkadaşları arasında sosyal destek oluşmasını sağladığı, merak ve motivasyon duygularını harekete geçirdiği ve öğrenmede kararlı olmayı sağladığı görülmektedir (Batdı, 2013: 159). Kurtuluş'a göre, işbirlikli öğrenme yönteminin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alanlarda gelişimlerini desteklediğini, güdülenme düzeylerini, özgüvenlerini, tutumlarını ve iletişim becerilerini geliştirdiğini göstermektedir (Güven, 2011: 106). İşbirlikli öğrenme yöntemine dayalı öğrenmenin öğrenciler arasındaki önyargıları azaltmada, çeşitli etnik gruplara ait öğrencilerin etkileşimini geliştirmede geleneksel tüm sınıf öğretiminden daha etkili bir yöntemdir (Akt. Yağcı ve diğerleri, 2012: 60). İşbirlikli öğrenme yöntemi öğrencilerin antisosyal davranışlarını değiştirmede kişilerarası problem çözme becerilerinin ve sosyal davranışlarının geliştirilmesinde etkili olduğu görülmüştür (Quinn, 2002: 380). İşbirlikli öğrenme yöntemine dayalı öğrenme; bireye dünyayı diğer insanların bakış açısından görme yetisini kazandırmaktadır. Öğrenme sırasında öğrencinin akranlarıyla etkileşimde bulunması ona zevk vermekte, gruptaki her bireyin katkısını gerektirdiğinden öğrencilerin özsaygı ve özyeterlik duygularını geliştirmelerine yardım etmekte, öğrencilerin hata yapma korkusu ve kaygı düzeyini en aza indirerek öğretme-öğrenme sürecine etkin katılımlarını sağlamaktadır (Senemoğlu, 2012: 486). Kennedy ve arkadaşları (2000), sosyal ve duygusal becerilerin işbirlikli öğrenme yöntemi ile geliştirilmesine ilişkin bir araştırma yapmışlardır. Bir tane ikinci sınıf ve iki tane beşinci sınıfın örnekleme yer aldığı araştırma sonucunda işbirlikli öğrenmenin sosyal ve duygusal becerilerin geliştirilmesine katkıda bulunduğu saptanmıştır. Okulda ve evde sorun çıkartan öğrenciler derslere ve okula yönelik olumlu tutum geliştirmişler ve işbirliği yapma becerilerinde de bir ilerleme görülmüştür (Akt., Özden, 2006: 32).

Akran gruplarında, çevrede ve okul ortamındaki oyunun ve sportif aktivitelerinin çocuğun topluma alışmasında ve böylece sosyalleşmesinde çok önemli bir yere sahip oldukları görülmektedir (Yetim, 2011: 157). Oyun ve sporun toplumsallaştırıcı etkisi, bireyi başkalarıyla ve toplumla barışık, onlarla uyumlu ve dengeli bir yapıya ulaşmasını sağlayacak ön koşulları hazırlamaktır (Akt. Taşkiran ve diğerleri, 2014: 161). Oyun, bir yandan çocuğun fiziksel ve zihinsel yapısını geliştirirken, diğer yandan da onun nesnel dünyasıyla ilişki kurmasını, özgürlük ve bireysellik kazanmasını sağlayan, daha sonra da toplumsallaşmasına büyük ölçüde yardımcı olan çok önemli bir etkinliktir (Gürün, 1984: 120). Oyun yoluyla sosyalleşen çocuk, ben ve başkası kavramlarının bilincine varır. Vermeyi ve almayı da oyun aracılığıyla öğrenir (Akt. Temür, 2007: 121). Oyun becerileri sosyal iletişimi gerektiren en önemli etkinliklerden biridir. Çocuklar bebeklik dönemlerinden itibaren etkinlikleri sırasında akranlarıyla sosyal iletişim kurarlar (Akt. Batu, 2011: 285). Sportif etkinlikler ve oyun, büyük önem verilen birçok sosyal değer oluşmasına sürekli hale gelmesine yardımcı olur. İnsanlar onlara uygun olan sosyal rolleri öğrenirler, hemen tüm insanlar çocukken oyun, spor ve diğer aktiviteler ile sosyalleşirler (Küçük ve diğerleri, 2014: 134). Fiziksel aktivite ve oyun ile ilgilenmenin, çocuklarda akademik başarıyı artırdığı, psikolojik olarak iyi olma hali sağladığı, depresyon ve kaygı bulgularını azalttığı, kendine saygıyı artırarak, çocukların daha atılgan olmalarını sağlamaya katkı yaptığı belirlenmiştir (Çavdar, 2011: 60; Strong ve diğerleri, 2005: 732; Taylor ve diğerleri, 1985: 196; Kirkcaldy ve diğerleri, 2002: 50; Penedo ve diğerleri, 2005: 190; Parfitt ve diğerleri, 2005: 701; Suitor ve diğerleri, 2007). Sportif faaliyetlerin ve oyun etkinliklerinin grup çalışmasında öne çıkma alışkanlığı kazandırdığını, sportif aktivitelere katılmalarının kurallara uyma alışkanlığı kazandırdığını, sporcu olmanın “egoist (bencil) olmayı önlediği” fikrine katıldıklarını, davranışlarından doğacak sonuçlara karşı sorumluluk aldıklarını, başkalarını suçlamadıklarını ve kusur bulmadıklarını, yalancılık ve hilekârlığın onaylanacak bir davranış olmadığını düşündüklerini ve insanları yanıltmanın onaylanacak bir davranış olmadığını düşündüklerini göstermiştir (Akıncı, 2007: 32). Fiziksel aktivite ve oyun programlarının engellilerde; yardımlaşma duygusu, kendilerini denetleme, çabuk karar verebilme, ahlak eğitimi, sevme duygusu kazandırma, başarıda sevinci yaşama, başarısızlıkta üzüntüyü paylaşma duygusu, kişilik gelişimi ve özgüven duygusunun oluşumu yoluyla toplumsal yaşama uyum göstermesi yönünde büyük kolaylık sağladığı (Çevik ve diğerleri, 2013: 77) ve otizmlili çocukların problem davranışlarında azalma, büyük fiziksel ve eğlence aktivitesinin yanı sıra, fiziksel uygunluk düzeyindeki artışa neden olabileceğini göstermiştir (Connor ve diğerleri, 2000: 22).

Sonuç ve Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgulara göre; tablo 2' ye bakıldığında; işbirlikli öğrenme ve oyun etkinlikleri programı uygulanmadan önce, “çocuk davranışlarını değerlendirme ölçeği” aile görüşlerini içeren verilerin mann-whitney u nan par test analiz sonuçlarına göre deney ve kontrol grubundaki çocukların ön-test sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). İşbirlikli öğrenme ve oyun etkinlikleri programı uygulandıktan sonra, ise “çocuk davranışlarını değerlendirme ölçeği” aile görüşlerini içeren verilerin mann-whitney u nan par test analiz sonuçlarına bakıldığında; deney ve kontrol grubundaki çocukların son-test sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.01$). (Bakınız Tablo 2).

Tablo 3' e Deney grubundaki çocukların ailelerinin çocuk davranışlarını değerlendirme ölçeğine verdiği cevapların puanlandırılmasına göre; ön-test ve son-test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.01$). Kontrol grubundaki çocukların ailelerinin verdiği cevapların puanlandırılmasına göre çocuk

davranışlarını değerlendirme ölçeği maddelerinin ön-test ve son-test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0.05$) (Bakınız Tablo 3).

İşbirlikli öğrenme ve oyun etkinliklerinin, deney grubundaki çocukların sosyal gelişimlerini desteklediği belirlenmiştir.

Bir başka ifadeyle deney grubunda ki çocukların sosyalleşme düzeylerinde bir gelişme olduğu ve problem davranışlarının ise azaldığı tespit edilmiş ve çocuklardaki bu değişimde de uygulanan programın etkisinin olduğu söylenebilir.

İşbirlikli öğrenme ve oyun etkinlikleri doğal ortamı içinde bulunan tüm bireyleri farklı şekillerde etkilemekte ve tüm gelişim boyutlarını desteklemektedir. Bu çalışma sonucunda, eğitimin vazgeçilmez unsuru olan işbirlikli öğrenme ve oyun etkinliklerinin özellikle sosyal uyum problemi olan çocukların sosyalleşmeleri aşamasında önemli bir etken olduğu belirgindir bu nedenle okul öncesi dönem çocukların eğitimlerinde onların gelişimlerini destekleyici oyun etkinliklerine daha fazla yer verilmelidir.

Kaynaklar

- Arslan, Ü., (2007), “Okul Öncesi Eğitimde Temel Becerilerin ve Sosyal Davranışların Kazandırılması”. Gülelgül Haktanır (Ed.), Okul Öncesi Eğitime Giriş, Anı Yayıncılık, Ankara, Eylül-2007, s:205-230.
- Akıncı A., Y., (2007), “Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Etkinlikleriyle Kişinin Topluma ve Kendisine Karşı Sorumluluklarının Kazandırılması Sosyalleşme Süreci İle Birlikte Şahsiyetin Oluşumuna Katkı Düzeyinin Değerlendirilmesi”, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya – 2007, s:32
- Aykır, T., ve Tekinarslan, İ., Ç., (2010), “Okul Öncesi Dönemdeki Zihinsel Yetersizliği Olan ve Olmayan Çocukların Sosyal Becerileri ve Problem Davranışlarının Karşılaştırılması”, Mayıs 2012, Cilt:20, No:2, Kastamonu Eğitim Dergisi 627-648.
- Azaula, M., Msall, M.E., Buck, G.,(2000), “Measuring functional status and family support in older school-aged children with Cerebral Palsy, Comparison of three instruments”. Arch Phys Med, 81: 307- 311.
- Batdı, V., (2013), “İşbirlikli Öğrenmenin Yabancı Dil Öğretimindeki Öneme İlişkin Öğretmen Görüşleri”, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching Şubat 2013 Cilt:2 Sayı:1 Makale No:17 ISSN: 2146-9199, s:156-165.
- Batu, S., (2011), “0-6 Yaş Arası Down Sendromlu Çocuklar ve Gelişimleri”, Kök Yayıncılık, 2. Baskı-Ankara, s:285
- Connor, J., French, R., ve Henderson, H. (2000), "Use of physical activity to improve behaviour of children with autism- Two for one benefits", Palaestra, 16(3):22
- Çağlar, D., (1981), “Uyumsuz Çocuklar – Eğitim”, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1981.
- Çamlıyer, H., (1994), “Eğitilebilir Zeka Düzeyindeki Çocuklarda Hareket Eğitiminin Algısal Gelişim Düzeylerine Etkileri”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir – 1994, s: 1.
- Çamlıyer, H. , Çamlıyer H.,(2011), “Çocuk Hareket Eğitimi ve Oyun”, Can Ofset, 4. Baskı, Manisa, 2001, s.116–117–122
- Çavdar, B., (2011), "Öğretilebilir Zihinsel Engelli Öğrencilerde Beden Eğitimi Ve Spor Aktivitelerinin Toplumsallaşma Düzeylerine Etkisi ", Yüksek Lisans Tezi, İzmir-2011 s: 60,
- Çevik, O., ve Kabasakal, K., (2013). “ Spor Etkinliklerinin, Engelli Bireylerin Toplumsal Uyumuna ve Sporla Sosyalleşmelerine Etkisinin İncelenmesi”, Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi 3 (2): 74-83, 2013 ISSN: 1307-1149, E-ISSN: 2146-0086
- Çubukçu, Z., (2006), “İlköğretimde Öğrencilere Kazandırılması Gereken Sosyal Beceriler”, Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı, Bilig, Bahar 2006 sayı 37, s:155-174,

- Göksu, İ., Çevik, T., (2004), “Özel Eğitime Giriş”, Adana 2004, s:54
- Gürün, O. A., (1984), “Çocuğumuzu Tanıyalım”, İnkılâp Yayınevi, İSTANBUL 1984, s:120
- Güven, E., (2011), “Kaynaştırma Uygulamasının Yapıldığı Sınıflarda İşbirlikli Öğrenmenin Müzik Öğretimi Üzerindeki Etkileri”, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora Tezi, Ankara, Ocak-2011, s:106
- Karakuşçu, M.N., (1999), “Genel Psikoloji ve Normal Davranışlar”, Gazi Üniversitesi Merkez Kütüphanesi, Ocak 1999, s:236, 238
- Kaya, S., (2013), “İşbirlikli Öğrenme ve Akran Değerlendirmenin Akademik Başarı, Bilişüstü Yeti ve Yardım Davranışlarına Etkisi”, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi – Sivas, s:26
- Kirkcaldy, B.D., Shephard, R.J. ve Siefen, R.G., (2002), “The relationship between physical activity and selfimage and problem behaviour among adolescents”. Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol, 37(11): 544-50.
- Kocayörük, A., (2000), “İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Becerilerini Geliştirmede Dramanın Etkisi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, ANKARA, 2000, s.1
- Küçük H., ve Koç H., (2014), “Psiko-Sosyal Gelişim Süreci İçerisinde İnsan ve Spor İlişkisi”, birimler.dpu.edu.tr/app/views/panel/131-141.pdf,
- Mark Wolary ve Jan S. Wilbers. (1985), Including Children With Special Needs in Early Childhood Programs. Editor: Mark Wolary ve Jan S. Wilbers. (Second Edition). NAEYC, Washington, 1995, s.8-9.
- Muratlı, S. , (1997), “Çocuk ve Spor”, Kültür Matbaası, ANKARA, 1997, s. 122
- Özdemir, S., (2014), “Özel Eğitime Gereksinimi Olan Öğrenciler ve Özel Eğitim”, Pegem Akademi, Editör; Diken, İ.H., 9. Baskı- Ankara, s:382
- Özden, E., S., (2006), “İşbirlikli Öğrenme Yönteminin İlköğretim 3.Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Ve Duygusal Uyumlarına Etkisi”, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul – 2006, s:32.
- Parfitt, G. ve Eston, R.G., (2005), “The relationship between children’s habitual activity level and psychological well-being”. Acta Paediatr, 94(12):1699-701.
- Penedo, F.J. ve Dahn, J.R., (2005), “Exercise and well-being: A review of mental and physical health benefits associated with physical activity”. Curr Opin Psychiatry, 18(2): 189-93.
- Senemoğlu, N., (2012). “Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulama” Pegem A. Yayıncılık, 21. Baskı: Şubat 2012, ISBN 978-605-5885-96-0, Yenişehir-Ankara, s:486-497.
- Sübaşı, G., ve Şehirli, N., (2010), “Çocuk Davranışlarını Değerlendirme Ölçeğinin Geliştirilmesi Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”, Eylül 2010 Cilt:18 No:3 Kastamonu Eğitim Dergisi 789-804
- Strong, W.B., Malina, R.M., Blimkie, C.J., Daniels, S.R., Dishman, R.K., Gutin, B., Hergenroeder, A.C., Must, A., Nixon, P.A., Pivarnik, J.M., Rowland, T., Trost, S., Trudeau, F., (2005), “Evidence based physical activity for school-age youth”, Journal Pediatrics, 146(6), 732-737,
- Suitor, C.W. ve Kraak, V.I., (2007), “Adequacy of evidence for physical activity guidelines development: workshop summary”. Institute of Medicine. Washington, DC: National Academies Press.
- Taşkıran C., Selçuk, M., H., ve Doğar, Y., (2014), “Beden Eğitimi Dersinin Sosyalleşmeye Olan Etkisine İlişkin İlköğretim Öğrenci Velilerinin Görüşleri”, The Journal of Academic Social Science Studies, Number: 26 , p. 159-166, Summer II 2014
- Taylor, C.B., Sallis, J.F. ve Needle, R., (1985), “The relation of physical activity and exercise to mental health. Public Health Rep, 100(2): 195-211.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 51

Eylül – Ekim 2015

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası
Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZİSTAN

<http://www.akademikbakis.org>

- Temür, E. (2007), "Polimetrik Ve Direnç Egzersizlerinin, Zihinsel Engelli Çocukların (10-15 Yaş) Kol ve Bacak Güç-Kuvvet Gelişimlerine Etkisinin İncelenmesi", Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale, s: 21-22
- Quinn M. M., (2002), Changing Antisocial Behavior Patterns in Young Boys: A Structured Cooperative Learning Approach Education and Treatment of Children Vol. 25, No. 4 (November 2002), pp. 380-395 Published by: West Virginia University Press
- Yağcı, E., ve Arkd., (2012), "İşbirliğine Dayalı Öğrenme Tekniklerinin Fen ve Teknoloji Dersinde Uygulanmasına İlişkin Bir Çalışma" Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Yıl 12, Sayı 23, Haziran, 59 - 77
- Yavuzer, H. (2005). "Gençleri Anlamak", İstanbul- Remzi Kitabevi.
- Yetim, A., (2011), "Sosyoloji ve Spor", Berikan Yanınevi, 1. Baskı, Çankaya-Ankara, ISBN 9752673571, s:157.